

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.242/2023 privind Centru pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative).

Anexă:

- 1. Proiectul de lege*
- 2. Nota de fundamentare*

Deputați în Parlament:

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Art. I. – Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative (Publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 318-321 art. 566), se modifică după cum urmează:

1. În denumirea Legii, precum și pe tot parcursul textului legii, sintagma „Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării” se substituie cu sintagma „Centrul pentru Comunicare Strategică și Contracarare a Dezinformării”.

2. Articolul 2 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:
„(3) Centrul este subordonat Președintelui Republicii Moldova.”

3. Articolul 3 va avea următorul cuprins:
„Centrul își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Legea securității statului, prezenta lege, Strategia securității naționale, decretele Președintelui Republicii Moldova, alte acte normative, precum și cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

4. Articolul 4, la noțiunea de *comunicare strategică*, sintagma „obiectivele strategice ale autorității și ale statului” se substituie cu „interesele naționale și obiectivele naționale de securitate”;

Definiția „*acțiuni de manipulare a informațiilor și ingerințe străine*” se expune în următoarea redacție:

„*acțiuni de manipulare a informațiilor și ingerințe străine* – un model de comportament manipulator, desfășurat în mod intenționat și coordonat, care amenință, or are potențialul de a avea un impact negativ asupra valorilor, procedurilor și proceselor politice, promovat de actori statali sau nonstatali, inclusiv

de intermediari din interiorul sau exteriorul statului și care sunt de natură să cauzeze prejudicii securității, intereselor naționale sau obiectivelor naționale de securitate.

„informații de securitate sensibile – informații protejate, a căror divulgare neautorizată sau scurgere este de natură să aducă atingere intereselor securității *naționale*, accesul către informațiile respective fiind restricționat și fiind acordat în baza principiului „nevoia de a cunoaște”, adică este acordat doar persoanelor care au nevoie de informațiile respective pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu”.

„reziliența societală - capacitatea comunităților de a absorbi în mod flexibil perturbațiile majore și de a reveni rapid de la scăderea inevitabilă a funcționalității elementare.”

5. La articolul 6 alineatul (1) sintagma „împotriva acțiunilor coordonate de răspândire a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora” se substituie cu sintagma „ingerințelor străine”, iar la final se completează cu sintagma „sau a obiectivelor naționale de securitate”.

6. La articolul 7 litera c), sintagma „de rezistență a societății” se substituie cu „reziliență societală”.

7. Articolul 9 se completează cu litera c¹), în următoarea redacție:
„c¹) să stabilească mecanismul privind protecția, gestionarea și acordarea accesului la informațiile de securitate sensibile.”

8. Articolul 10 litera c) sintagma „Consiliului Centrului” se exclude, în alineatul se completează cu sintagma „Consiliului Suprem de Securitate”.

9. La Articolul 11 se expune în redacție nouă:

„(1) Centrul este condus de un director, numit și eliberat din funcție de către Președintele Republicii Moldova.

(2) Directorul Centrului deține funcție de demnitate publică, obținută prin numire. Funcția de director al Centrului este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, inclusiv cu activitatea de întreprinzător, cu excepția activității de creație, didactice și științifice, de instruire și cercetare.”

10. La Articolul 12, în denumirea articolului, precum și în textul acestuia sintagma „director adjunct”, se exclude.

La alineatul (1) sintagma „Poate candida la” se substituie cu sintagma „este numit în”, în continuare, după text.

Alineatul (5) se exclude.

Alineatul (6) se expune în următoarea redacție:

„(6) În cazul directorului Centrului, temeiurile prevăzute la alin. (2)–(4) se constată de către Președintele Republicii Moldova, prin emiterea unui decret prin care se constată temeiul și se dispune încetarea, revocarea sau suspendarea mandatului.”

11. La Articolul 13, alineatele (1) litera f) cuvântul „Parlamentului” se substituie cu sintagma „Președintelui”.

12. Articolul 14, se expune în redacție nouă:

„(1) Consiliul consultativ pe lângă Centrul pentru Comunicare Strategică și Contracurare a Dezinformării (în continuare – *Consiliu*) este un organ consultativ, în vederea asigurării bunei funcționări a Centrului.

Deciziile Consiliului Consultativ poartă caracter de recomandare.

(2) În componența Consiliului, în calitate de membri pot fi incluși:

a) funcționari de demnitate publică a căror activitate a contribuit la promovarea valorilor supreme în stat;

b) reprezentanți ai mediului academic, care dețin titluri științifice și profesionale de specialitate;

c) personalități cu activitate profesională notorie recunoscută în societate și mediul profesional;

d) reprezentanți ai partenerilor strategici și de dezvoltare;

e) specialiști/experti cu experiență și activitate notorie în domeniul comunicării publice, securitate și apărare, administrație publică, relații internaționale, evaluarea și managementul riscului, științe sociale, tehnologii informaționale, în alte domenii conexe.

(3) Calitatea de membru al Consiliului este voluntară, benevolă și presupune o înaltă responsabilitate civică.

(4) Membrii acceptă să fie supuși verificării conform Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.

(5) Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului și componența acestuia se aprobă de Directorul Centrului.

(6) În scopul realizării misiunii sale, Consiliul exercită următoarele atribuții:

a) asistă activitatea Centrului, examinează și prezintă opinii, la solicitare, de îmbunătățire a Planului de activitate, rapoartelor sau a recomandărilor;

b) prezintă propuneri de îmbunătățire a produselor Centrului, potrivit domeniilor de competență;

c) instituie grupuri de lucru pe domenii specifice de activitate pentru a asigura suportul în domeniile de competență a Centrului.

(7) Poate fi numită în funcția de membru al Consiliului persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) deține cetățenia Republicii Moldova;

b) nu este supusă unei măsuri de ocrotire judiciară sub forma tutelei;

c) are studii superioare relevante pentru activitatea Centrului;

d) nu are antecedente penale, inclusiv stinse sau anulate de instanța de judecată, cu excepția antecedentelor penale pentru infracțiuni săvârșite din imprudență;

e) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă principală sau complementară, printr-o hotărâre judecătorească definitivă;

f) cunoaște limba română.

(8) Mandatul de membru al Consiliului încetează în următoarele cazuri:

a) retragerea benevolă;

b) reorganizarea Centrului;

c) neparticiparea nemotivată de la trei ședințe consecutive;

d) revizuirea componenței Consiliului.

(9) Membrii Consiliului au obligația să respecte următoarele norme de conduită, în exercitarea atribuțiilor ce le revin:

a) să se abțină de la exprimarea publică a convingerilor lor politice privind activitatea Consiliului sau a Centrului și să nu favorizeze vreun partid politic;

b) să nu participe la examinarea unor subiecte dacă există circumstanțe legale care exclud participarea lor la examinarea subiectelor în cauză. În cazul în care există astfel de circumstanțe, membrul Consiliului este obligat să facă o declarație privind conflictul de interese, în condițiile legii;

c) să nu accepte, direct sau indirect, niciun fel de cadouri sau alte avantaje patrimoniale sau nepatrimoniale ce ar putea influența sau ar putea fi percepute ca influențând exercitarea atribuțiilor lor ori performanța îndeplinirii îndatoririlor lor asumate în cadrul Consiliului, cu excepția cadourilor simbolice, permise de legislație persoanelor ce dețin funcții publice;

d) să nu realizeze imixtiuni în activitatea Consiliului și a membrilor Consiliului;

e) să nu divulge informațiile atribuite la secret de stat, precum și alte date de care au luat cunoștință în legătură exercitarea calității de membru al Consiliului sau care rezultă din procesul de colaborare cu Centrul;

e) să aibă un comportament profesionist și să asigure, în limita prevederilor legale, transparența administrativă;

f) să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale în conformitate cu atribuțiile ce le revin, cu respectarea eticii profesionale;

g) să apere loial prestigiul organului ai cărui membri sunt și să se abțină de la orice act și fapt ce poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia, de asemenea să nu admită manifestări ce ar aduce atingere onoarei sau probității profesionale ori statutului de membru al Consiliului în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu sau în afara acestora.”

13. Articolul 16 se exclude.

14. Articolul 17 se expune în redacție nouă și va avea următorul cuprins:

„(1) Președintele Republicii Moldova evaluează, activitatea și performanțele Centrului pe baza raportului anual de activitate al Centrului.

(2) Raportul anual de activitate al Centrului conține informații despre gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite în planul de activitate al Centrului și este prezentat Președintelui până la data de 20 ianuarie a anului imediat următor perioadei de raportare.

(3) Președintele aprobă raportul anual de activitate al Centrului.”

Art. II. – Legea securității statului nr.618/1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 10–11, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

La articolul 12, alineatul (4) după sintagma „directorul Serviciului de Informații și Securitate” se completează cu sintagma „Directorul Centrului pentru Comunicare Strategică și Contracurare a Dezinformării”, în continuare, după text.

Art. III. Hotărârea Parlamentului nr.416/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 17–19, art. 30) privind aprobarea Concepției de comunicare strategică și contracurare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine pentru anii 2024-2028, se modifică după cum urmează:

1. În denumirea Hotărârii Parlamentului, precum și pe tot parcursul textului acesteia, sintagma „Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării” se substituie cu sintagma „Centrul pentru Comunicare Strategică și Contracurare a Dezinformării”.

1. În denumirea Hotărârii Parlamentului, precum și pe tot parcursul textului acesteia, sintagma „2024-2028” se substituie cu sintagma „2024-2030”.

Art. IV. Hotărârea Parlamentului nr.417/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 17–19, art. 30) privind aprobarea structurii și a efectivului-limită ale Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, se abrogă.

Art. V. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legii privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și modificarea unor acte normative, nr.242/2023, Legea securității statului nr.618/1995), este elaborat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova.

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1 Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În societățile democratice, caracterizate prin libertatea de exprimare și dezbateri deschise ca modalitate de a ajunge la un consens la toate nivelurile societății, căutarea integrității informațiilor este esențială pentru capacitatea societăților de a rămâne unite. Accesul la surse diverse de informații, la multiple și independente surse de știri și la un discurs liber și deschis sunt toate necesare pentru a permite o dezbatere democratică informată.

Este acum larg acceptat că răspândirea de informații manipulatorii, uneori distribuite deliberat pentru a înșela sau a induce în eroare, estompează dezbaterile publice și alimentează polarizarea, erodând mai larg țesutul social al societăților deschise. Experiențele care s-au accelerat în ultimii ani arată că campaniile de dezinformare, orchestrate strategic de actori interni sau externi, pot avea consecințe de amploare în multe domenii de politică, de la sănătatea publică și securitatea națională, până la abordarea crizei climatice. Acestea pun sub semnul întrebării dovezile factuale și agravează diviziunile sociale existente, făcând dificilă construirea consensului societal esențial pentru abordarea provocărilor complexe de politică, pe toate domeniile

Dezinformarea nu este un fenomen nou, dar digitalizarea a schimbat fundamental amploarea și impactul său. Tehnologiile de comunicație permit acum oricărei persoane cu o conexiune la internet să producă și să distribuie conținut, dar fără responsabilitatea de a respecta etica și standardele jurnalistice, academice și științifice, care au fost construite de-a lungul timpului pentru a susține integritatea informațiilor.

Multe țări au început să examineze adecvarea politicilor și instituțiilor existente pentru a face față în mod eficient realităților curente și viitoare ale unui mediu

informațional în continuă evoluție. Sunt necesare acțiuni pentru a contracara amenințarea reprezentată de creșterea dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și ingerințelor străine; în același timp, aceste acțiuni trebuie să fie echilibrate cu principiile democratice într-un stat de drept.

În contextul geopolitic de astăzi marcat prin amenințări complexe la securitatea statului, este evident că doar o abordare holistică a securității, care să cuprindă toate fațetele sistemului de securitate și apărare, inclusiv protejarea spațiului informațional de acțiuni de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine, poate duce la soluții durabile. Aceste soluții au fost văzute ca fiind imperative pentru a susține progresul constant al Republicii Moldova către restabilirea integrității naționale, dezvoltarea unui stat liberal și democratic și integrarea în Uniunea Europeană.

Comunicarea strategică și abordările privind contracararea dezinformării, acțiunilor de manipulare a informațiilor și ingerințele străine (în continuare - MIIS), integrate la nivel de politică de stat, sunt esențiale pentru democrația din Republica Moldova și și-au consolidat rolul incontestabil în cadrul eforturilor de apărare a libertății, securității și de dezvoltare socio-economică.

Atât comunicarea strategică, cât și combaterea dezinformării și a MIIS sunt elemente interconectate ale aceluiași sistem care contribuie la protejarea intereselor naționale inclusiv în contextul regional de securitate. Prin integrarea celor două elemente într-o abordare sinergică, statul își poate spori rezistența împotriva amenințărilor de ordin informațional.

Dezbaterile publice ample despre îmbunătățirea securității informațiilor în Republica Moldova lansate în anul 2022, au culminat cu o decizie importantă și anume că dezvoltarea comunicării strategice este esențială pentru sporirea rezilienței pe termen lung împotriva ingerințelor informaționale destabilizatoare. În acest sens, La 31 iulie 2023, prin Legea nr. 242/2023, Parlamentul Republicii Moldova a înființat Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (în continuare - Centru).

În Republica Moldova, necesitatea unei abordări instituționalizate și integrate a comunicării strategice și a combaterii agresiunilor de tip hibrid care includ dezinformarea în formă organizată și continuă, în special de către Federația Rusă, este fundamentată în: Strategia securității naționale, poziția oficială a Guvernului Republicii Moldova, măsuri concrete ale Uniunii Europene de consolidare a rezilienței în cadrul războiului informațional din Moldova, rapoarte și studii ale societății civile.

Printre domeniile principale vizate de campaniile de dezinformare, desfășurate pe teritoriul și în spațiul public al țării noastre, se numără: statul de drept, stabilitatea economică, încrederea publică în guvernare, coeziunea socială, relațiile și

parteneriatele internaționale, agenda de integrare europeană.

În acest context, înființarea Centrului a constituit unul dintre pașii concreți pe care autoritățile l-au realizat pentru punerea în practică a Strategiei securității naționale aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023 și reprezintă o măsură de apărare a spațiului informațional al Republicii Moldova de agresiunile externe intense derulate de Federația Rusă în ultimii ani.

Totodată, misiunea Centrului este aceea de a participa la apărarea și promovarea intereselor naționale ale Republicii Moldova printr-o abordare strategică bine coordonată de comunicare, educație și cooperare, contribuind astfel la remedierea acelor vulnerabilități sociale și instituționale care favorizează derularea de campanii de ingerință, propagandă și dezinformare ce au ca scop manipularea cetățenilor.

Fiind o instituție nou creată și în conformitate cu mandatul atribuit directorului numit, eforturile au fost focusate în principal pe instituționalizarea Centrului, activitățile realizate vizând latura administrativă, organizatorică și de personal pentru a permite operaționalizarea instituției și pregătirea acesteia pentru îndeplinirea funcțiilor.

Totodată, potrivit prevederilor art.77 și art.87 din Constituția Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Subsecvent, în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.14/2021, pentru controlul constituționalității Legii nr. 218 din 3 decembrie 2020 pentru modificarea unor acte normative (*sesizările nr. 195a/2020 și nr. 199a/2020*), Curtea a notat că funcția de garant presupune un șir de atribuții care să-i permită Președintelui Republicii să inițieze, să organizeze și să conducă orice acțiuni îndreptate spre apărarea suveranității, independenței naționale, unității și integrității teritoriale. Pentru a-și îndeplini rolul de garant al valorilor menționate, Președintele țării trebuie să dispună de prerogative importante și de mecanisme care i-ar permite să-și exercite atribuțiile.

Totodată, Președintele Republicii Moldova poate lua și alte măsuri pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice, în limitele și în condițiile legii.

Subsecvent, în conformitate cu art.3 a Legii cu privire la apărarea națională, nr.345/2003, cadrul juridic al apărării naționale îl constituie Constituția Republicii Moldova, Strategia securității naționale, Strategia națională de apărare și Strategia militară, Doctrina militară a Republicii Moldova, alte acte normative ale Republicii Moldova, precum și normele unanim acceptate ale dreptului internațional.

Strategia securității naționale constituie un document de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării

securității naționale, reieșind din analiza mediului de Securitate

Președintele Republicii Moldova inițiază elaborarea strategiei securității naționale.

Potrivit Strategiei securității naționale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului, nr.391/2023, Republica Moldova trebuie să dezvolte și să își întărească în mod constant imunitatea față de amenințările de tip hibrid, precum și să asigure cooperarea cu Uniunea Europeană în vederea combaterii amenințărilor de tip hibrid.

Printre amenințările la adresa securității naționale, cu care se confruntă Republica Moldova sunt și operațiunile de tip hibrid desfășurate de Federația Rusă împotriva Republicii Moldova în domeniile politic, economic, energetic, social, informațional, cibernetic etc., cu scopul subminării ordinii constituționale, deraierii cursului european al țării și/sau dezintegrării statului.

Totodată, potrivit Preambulului Constituției Republicii Moldova, integrarea în Uniunea Europeană constituie obiectiv strategic al Republicii Moldova.

Președintele Republicii Moldova, care personifică statul și este chemat să-l reprezinte în relațiile cu alte state, la cel mai înalt nivel, în domeniul politicii externe poartă tratative și ia parte la negocieri, încheie tratate internaționale în numele Republicii Moldova.

Potrivit prevederilor Strategiei securității naționale, în vederea realizării obiectivelor naționale de securitate și apărare, implicit pentru combaterea amenințărilor, a riscurilor și a vulnerabilităților, Strategia stabilește următoarele direcții de acțiune în domeniul de securitate și reziliență informațională:

- *dezvoltarea și consolidarea instituției naționale responsabile de comunicarea strategică și combaterea dezinformării;*
- *dezvoltarea cooperării dintre instituțiile publice, societatea civilă și mass-media în vederea contracarării influențelor informaționale amenințătoare;*
- *consolidarea capacităților de comunicare a instituțiilor statului;*
- *desfășurarea campaniilor de comunicare pentru promovarea procesului de aderare la UE, a coeziunii sociale și a securității naționale.*

Trecerea Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării în subordinea Președintelui Republicii Moldova este un pas important pentru ca statul să poată răspundă mai rapid și mai eficient provocărilor actuale de securitate, consolidând eficiența administrativă și coerența guvernamentală.

Această modificare va permite o mai bună coordonare a acțiunilor statului împotriva dezinformării și manipulării informaționale, prin faptul că Centrul va funcționa direct sub conducerea Președintelui – garantul independenței, securității și unității naționale. Astfel, politicile publice în domeniul comunicării strategice

vor fi mai bine aliniate și vor putea fi aplicate unitar și fără întârzieri.

Totodată, subordonarea Centrului direct Președintelui va asigura o mai mare claritate în lanțul de responsabilitate. Președintele va fi direct responsabil pentru performanța instituției, ceea ce va duce la un control mai eficient și la creșterea transparenței în activitate.

Această schimbare are și un alt avantaj important: va contribui la o mai bună armonizare între politica internă și cea externă a Republicii Moldova. Într-un context regional complicat, este esențial ca toate instituțiile-cheie să lucreze în aceeași direcție, iar Președintele, care are atribuții în domeniul securității naționale și în relațiile externe, este cel mai potrivit să coordoneze acest efort.

În plus, această decizie ajută la evitarea conflictelor de competență dintre instituții și contribuie la o guvernare mai stabilă și mai coerentă, într-un context politic și instituțional în continuă schimbare.

Centrul va continua să prezinte rapoarte de activitate Parlamentului, anual, ori la solicitare. Astfel, se păstrează echilibrul între autoritățile statului, iar principiile democrației și statului de drept sunt respectate în totalitate.

Este esențial de subliniat că această modificare nu urmărește reducerea sau modificarea atribuțiilor Centrului. Instituția își păstrează competențele, obligațiile și responsabilitățile prevăzute de legea inițială.

Printre beneficii sunt:

- **Asigurarea integrității spațiului informațional** și reducerea vulnerabilității la manipulare și propagandă;
- **Asigurarea accesului la informații veridice și clare**, în special în situații de criză;
- **Consolidarea încrederii în instituțiile statului** prin comunicare strategică transparentă și unitară;
- **Sprijinirea rezilienței sociale** și a educației informaționale prin campanii și mesaje publice coordonate;
- **Reducerea polarizării sociale** generate de campaniile de dezinformare sau acțiunile de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului menționat sunt următoarele:

I. Modificările ce urmează a fi efectuate la Legea nr. 242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și privind modificarea unor acte normative.

1. În denumirea Legii, precum și pe tot parcursul textului legii, se modifică denumirea autorității, și anume Centrul pentru Comunicare Strategică și Contracurare a Dezinformării.

În cadrul acțiunilor de asigurare a securității spațiului informațional și a prevenției efectelor negative ale dezinformării, se disting două concepte fundamentale: combaterea dezinformării și contracurarea dezinformării. Deși aceste două abordări pot părea similare, ele implică acțiuni diferite, cu scopuri complementare.

Combaterea dezinformării se referă la acțiuni corective și reactive.

În contrast, contracurarea dezinformării se concentrează pe prevenirea și educația publicului, având scopul de a diminua impactul dezinformării și de a preveni apariția acesteia.

2. Înființarea Centrului reprezintă o parte din abordarea integrată de consolidare a statului prevăzută de Strategia securității naționale și are ca rol crearea capacităților instituționale adecvate pentru protejarea spațiului informațional al Republicii Moldova, dar și pentru facilitarea întăririi rezilienței societale în fața ingerințelor străine. Totodată, Constituția RM consfințește integrarea în UE, drept obiectiv strategic al Republicii Moldova.

Concepția de comunicare strategică și contracurare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine pentru anii 2024–2028, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.416/2023, prevede *integrare europeană*, ca pilon central atât a comunicării strategice, cât și ai acțiunilor de contracurare a dezinformării, a acțiunilor de manipulare a informației și a ingerințelor străine.

Astfel, a fost ajustat Cadrul juridic al activității Centrului, prin includerea actelor normative care călăuzesc activitatea și realizarea misiunii.

3. În perioada de instituționalizare, Centrul a organizat, co-organizat și participat la cca 15 ateliere de lucru, mese rotunde, conferințe și foruri în cadrul cărora au fost prezentate și suspușe dezbaterilor și consultărilor un șir de date și informații relevante domeniului de interes, precum și informații despre Centru și progresul la zi în constituirea acestuia.

La evenimente au participat specialiști și reprezentanți din cadrul organizațiilor societăți civile, organizațiilor media, specialiști din instituții de stat, mediul academic, analiști și formatori de opinie, specialiști în sociologie, deputați, mediul diplomatic și parteneri de dezvoltare.

Scopul acestor reuniuni a fost de a informa opinia privind amenințări de ordin

informațional și ultimele tendințe, a face schimb de experiențe și bune practici, a încuraja desfășurarea inițiativelor destinate informării opiniei publicului și dezvoltării gândirii critice, facilita procesul de prioritarizare și sincronizare a eforturilor.

Astfel, prin proiect se concretizează unele definiții expuse inițial, cum ar fi comunicare strategică, care spre deosebire de comunicarea standard (sau convențională) a statului, care se axează mai mult pe problematici de zi cu zi ale procesului de guvernare, comunicarea strategică vizează aspecte de fond ale societății și statului și urmărește atingerea unor obiective pe termen lung, durabile.

Prin comunicarea strategică, statul își promovează valorile, obiectivele și beneficiile legate de interesele naționale înainte ca dezinformările să-și facă efectul. Se creează astfel o “imunitate” în spațiul public, în care cetățenii sunt deja expuși la informații corecte și detaliate despre realitățile naționale și internaționale, contrabalansând astfel efectele propagandei.

Totodată, a fost ajustată definiția *acțiunilor de manipulare a informațiilor și ingerințe străine, potrivit definiției utilizate în spațiul European*.

În context, se menționează că prin Rezoluția Parlamentului European din 1 iunie 2023 referitoare la ingerințele externe în toate procesele democratice din Uniunea Europeană, inclusiv dezinformarea (2022/2075(INI)), se subliniază necesitatea de a dezvolta autonomia strategică deschisă a Uniunii Europene, pentru a limita posibilitățile de ingerință prin dependența Uniunii în sectoare strategice precum energia, sectorul digital și cel al sănătății.

Totodată, ia act de acțiunile întreprinse de Comisie ca urmare a primelor recomandări adoptate de Parlament la 9 martie 2022, *își reiterează însă apelul la o strategie coordonată a UE de combatere a ingerințelor externe*, care să ia în considerare atât complexitatea, cât și natura multidimensională a amenințărilor, pe baza unei analize geopolitice articulate și multipolare, consideră că această strategie la nivelul întregii societăți ar trebui să includă măsuri de asigurare a unei mai bune aplicări a dispozițiilor existente privind ingerințele externe, să creeze un punct focal pentru investigații și răspunsuri strategice în scopul de a contracara ingerințele externe și să asigure finanțarea activităților de consolidare a capacităților pentru a combate dezinformarea și a susține procesele democratice.

Subsecvent, invită Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) și statele membre să continue să colaboreze îndeaproape cu partenerii care împărtășesc aceeași viziune, pentru a stabili norme comune privind comportamentul responsabil al statelor și definiții comune și pentru a elabora instrumente și acte legislative menite să combată acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine.

Astfel, prin combaterea MIIS, SEAE promovează integritatea informațiilor și libertățile fundamentale. În răspunsul său la amenințarea MIIS, SEAE merge dincolo de combaterea dezinformării și a discursurilor înșelătoare, concentrându-se asupra

comportamentului manipulator al actorilor MIIS.

SEAE beneficiază de o experiență de un deceniu în combaterea dezinformării și a MIIS.

În context, reieșind din faptul că astfel de domenii precum comunicarea strategică, consolidarea rezilienței societății, contracararea MIIS reprezintă domenii insuficient studiate și relativ noi pentru comunitatea de profesioniști din Republica Moldova, se propune ajustarea definiției la cele agreeate la nivelul statelor UE, și expunerea în următoarea redacție:

„acțiuni de manipulare a informațiilor și ingerințe străine – model de comportament manipulator, desfășurat în mod intenționat și coordonat, care amenință, or are potențialul de a avea un impact negativ asupra valorilor, procedurilor și proceselor politice, promovat de actori statali sau nonstatali, inclusiv de intermediari din interiorul sau exteriorul statului și care sunt de natură să cauzeze prejudicii securității, intereselor naționale sau obiectivelor naționale de securitate.”

Precum și se includ definiții noi, cum ar fi:

„informații de securitate sensibile – informații protejate, a căror divulgare neautorizată sau scurgere este de natură să aducă atingere intereselor securității naționale, accesul către informațiile respective fiind restricționat și fiind acordat în baza principiului „nevoia de a cunoaște”, adică este acordat doar persoanelor care au nevoie de informațiile respective pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu”.

„reziliența societală - capacitatea comunităților de a absorbi în mod flexibil perturbațiile majore și de a reveni rapid de la scăderea inevitabilă a funcționalității elementare.”

Or, instituțiile și organele UE clasifică, manipulează și stochează drept informații sensibile neclasificate toate informațiile care nu sunt clasificate, dar pe care trebuie să le protejeze ca urmare a obligațiilor legale sau din cauza prejudiciului care ar putea fi adus intereselor private și publice legitime.

Instituțiile și organele protejează informațiile sensibile neclasificate prin aplicarea unor măsuri adecvate în ceea ce privește manipularea și stocarea acestora. În cadrul instituțiilor și organelor, astfel de informații pot fi puse la dispoziție doar persoanelor care au nevoie să le cunoască pentru îndeplinirea sarcinilor care le-au fost atribuite.

Potrivit prevederilor Deciziei din 29 noiembrie 2001 de modificare a Regulamentului său de procedură [notificată cu numărul C(2001) 3031] (2001/844/CE, CECO, Euratom), în ceea ce privește confidențialitatea, este nevoie de atenție și experiență pentru selectarea informațiilor și a materialelor care trebuie protejate și pentru evaluarea gradului de protecție necesar. Este foarte important ca nivelul de protecție să corespundă gradului de securitate al informației sau al materialului care trebuie protejat. Pentru a asigura buna circulație a informațiilor, se

iau măsuri pentru a evita atât clasificarea excesivă, cât și clasificarea insuficientă. Responsabilitatea pentru clasificarea informațiilor îi revine exclusiv autorității de origine a informațiilor în cauză.

Nivelul de clasificare poate fi bazat exclusiv pe conținutul informațiilor în cauză.

Decizia (UE, Euratom) 2015/443 a Comisiei din 13 martie 2015 privind securitatea în cadrul Comisiei, la fel prevede că informațiile sensibile neclasificate fac obiectul normelor privind operațiunile de manipulare și păstrare a acestora. Aceste informații pot fi transmise numai acelor persoane cărora li se aplică principiul „necesității de a cunoaște”.

4.În textul Legii se ajustează și se concretizează unele prevederi, în temeiul art.3 alin.(4) a Legii cu privire la actele normative, nr.100/2017, potrivit căreia actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Astfel, se instituie sintagma „obiectivele naționale de securitate”, care este reglementată de Legea securității statului, nr.618/1995, Strategia securității naționale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023, pentru a asigura interpretarea unică a acestora și exclude interpretările asupra acțiunilor ce derivă din misiunea Centrului, a funcțiilor, etc.

5. Consiliul Suprem de Securitate este un organ consultativ care analizează activitatea ministerelor și a altor autorități administrative centrale în domeniul asigurării securității și apărării naționale și prezintă Președintelui Republicii Moldova recomandări în probleme de politică internă și externă a statului.

Consiliul Suprem de Securitate examinează problemele privind securitatea națională, ținând cont de abordarea multilaterală a acesteia, determinată atât de starea de lucruri din domeniile politic, militar, de drept, al ordinii publice din țară, cât și de situația economico-financiară, socială, informațională, educațională, ecologică, administrativă, energetică ș.a.

Consiliul Suprem de Securitate are următoarele atribuții:

- a) analizează amenințările și riscurile la adresa securității și apărării naționale și elaborează propuneri pentru prevenirea și combaterea acestora;
- b) prezintă autorităților publice propuneri și recomandări în problemele ce vizează securitatea și apărarea națională;
- c) dezvoltă un sistem eficient de analiză, expertiză și planificare

strategică, în vederea asigurării securității și apărării naționale, inclusiv în situații de criză.

Subsecvent, potrivit prevederilor art.12 a Legii securității statului, nr.618/1995 Componenta numerică și nominală, atribuțiile Consiliului Suprem de Securitate și programul lui de lucru se aprobă de Președintele Republicii Moldova. Din componența Consiliului Suprem de Securitate fac parte, din oficiu, Președintele Parlamentului, Prim-ministrul, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului, ministrul apărării, ministrul afacerilor interne, directorul Serviciului de Informații și Securitate, Procurorul General și guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei.

Coroborând prevederile enunțate supra, se propune includerea Centrului pentru Comunicare Strategică și Contracurare a Dezinformării, în calitate de membru, din oficiu al Consiliului Suprem de Securitate, luând în considerație misiunea acestuia, precum și scopul creării și instituționalizării acestuia.

Concomitent, urmare acestui deziderat, se include Consiliul Suprem de Securitate în lista beneficiarilor rapoartelor de activitate a Centrului.

6. Potrivit prevederilor art.77 și art.87 din Constituția Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Totodată, potrivit Preambulului Constituției Republicii Moldova, integrarea în Uniunea Europeană constituie obiectiv strategic al Republicii Moldova.

Prin proiect se propune trecerea Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, în subordinea Președintelui Republicii Moldova, constituind un pas important în direcția consolidării eficienței administrative și a coerenței guvernamentale.

Această schimbare va facilita o mai bună coordonare a politicilor publice, prin centralizarea decizională sub autoritatea Președintelui, care, în calitate de șef al statului, va asigura o implementare rapidă și unitară a acestora.

De asemenea, subordonarea instituției direct Președintelui va spori responsabilitatea și transparența, având în vedere că Președintele va fi direct responsabil pentru performanța Centrului, ceea ce va întări controlul asupra activității. În plus, această modificare va contribui la alinierea mai eficientă a politicii interne și externe a statului, având în vedere rolul Președintelui în domeniul securității naționale și al relațiilor internaționale.

În contextul unui cadru politic și instituțional dinamic, transferul subordonării va sprijini stabilitatea guvernamentală, prin reducerea riscurilor de conflicte de competență și promovarea unei guvernări stabile și coerente.

Transferul Centrului în subordinea directă a Președintelui nu exclude, în niciun

fel, obligația de a prezenta rapoartele de activitate Parlamentului. Astfel, în continuare, rapoartele de activitate vor fi prezentate anual sau la solicitare, respectând principiul transparenței. Aceasta asigură în continuare informarea Parlamentului despre activitatea Centrului, chiar dacă subordonarea administrativă este transferată către Președinte.

În acest fel, se păstrează echilibrul între autoritatea executivă și legislativă, garantând respectarea principiilor statului de drept și a democrației.

Totodată, se propune ca directorul Centrului, să fie numit și eliberat din funcție de către Președintele Republicii Moldova.

Inclusiv, Președintele Republicii Moldova, va aproba Raportul anual de activitate.

În context, subordonarea instituției direct Președintelui va spori responsabilitatea și transparența, având în vedere că Președintele va fi direct responsabil pentru performanța Centrului, ceea ce va întări controlul asupra activității. În plus, această modificare va contribui la alinierea mai eficientă a politicii interne și externe a statului, având în vedere rolul Președintelui în domeniul securității naționale și al relațiilor internaționale.

7. În contextul conformării la principiile coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, se propune stabilirea unui nou format al Consiliul consultativ pe lângă Centrul pentru Comunicare Strategică și Contracarare a Dezinformării care este un organ consultativ, în vederea asigurării bunei funcționări a Centrului.

Deciziile Consiliului Consultativ poartă caracter de recomandare.

În componența Consiliului, în calitate de membri pot fi incluși:

a) funcționari de demnitate publică a căror activitate a contribuit la promovarea valorilor supreme în stat;

b) reprezentanți ai mediului academic, care dețin titluri științifice și profesionale de specialitate;

c) personalități cu activitate profesională notorie recunoscută în societate și mediul profesional;

d) reprezentanți partenerilor strategici și de dezvoltare;

e) specialiști/experti cu experiență și activitate notorie în domeniul comunicării publice, securitate și apărare, administrație publică, relații internaționale, evaluarea și managementul riscului, științe sociale, tehnologii informaționale, în alte domenii conexe.

Calitatea de membru al Consiliului este voluntară, benevolă și presupune o înaltă responsabilitate civică.

Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului și componența acestuia

se aprobă de Directorul Centrului.

În scopul realizării misiunii sale, Consiliul exercită următoarele atribuții:

a) asistă activitatea Centrului, examinează și prezintă opinii, la solicitare, de îmbunătățire a Planului de activitate, rapoartelor sau a recomandărilor;

b) prezintă propuneri de îmbunătățire a produselor Centrului, potrivit domeniilor de competență;

c) instituie grupuri de lucru pe domenii specifice de activitate pentru a asigura suportul în domeniile de competență a Centrului.

Totodată, se instituie norme de conduită reglementate în Lege, membrilor Consiliului, printre care de nedivulgare a informațiilor atribuite la secret de stat, precum și alte date de care au luat cunoștință în legătură exercitarea calității de membru al Consiliului sau care rezultă din procesul de colaborare cu Centrul.

8. Strategia securității naționale este un document de referință pentru toate autoritățile publice centrale și locale cu abilități în domeniul securității și apărării naționale.

Strategia:

1) definește *obiectivele naționale de securitate*;

2) stabilește *principiile* ce călăuzesc efortul de promovare și apărare a obiectivelor naționale de securitate;

3) descrie *elementele mediului de securitate global și regional*, relevante pentru securitatea națională;

4) identifică spectrul de *amenințări, riscuri și vulnerabilități* care periclitizează securitatea națională;

5) stabilește *metodele* și trasează *direcțiile de acțiune* în vederea prevenirii, minimizării sau neutralizării provocărilor la adresa securității naționale.

Strategia abordează securitatea națională în mod holistic și multidimensional în ceea ce privește atât natura diversă a provocărilor de securitate cu care se confruntă Republica Moldova, cât și varietatea acțiunilor coordonate pe mai multe planuri, necesare pentru combaterea sau pentru prevenirea acestora.

Promovarea și apărarea obiectivelor naționale de securitate au menirea să garanteze existența, independența, suveranitatea, stabilitatea și dezvoltarea țării, precum și să asigure tuturor cetățenilor, în mod egal, condiții favorabile pentru realizarea aspirațiilor individuale, cu respectarea normelor constituționale.

Obiectivele naționale de securitate ale Republicii Moldova sunt:

1) apărarea independenței, suveranității, unității și a integrității

teritoriale a țării;

2) protejarea democrației constituționale;

3) garantarea drepturilor fundamentale ale omului, siguranța cetățenilor și a proprietății lor;

4) dezvoltarea socioeconomică a țării;

5) menținerea păcii;

6) combaterea corupției;

7) aderarea la UE;

8) reintegrarea pașnică a regiunii transnistrene;

9) contribuția la restabilirea păcii și a stabilității în bazinul Mării Negre;

10) protejarea mediului ambiant.

Principiile politicii de securitate națională sunt reperele care ghidează efortul organelor abilitate în domeniul securității statului pe plan intern, precum și în relația cu partenerii externi.

Strategia se adoptă pentru o perioadă de 6 ani. În funcție de amploarea și de viteza evoluțiilor pe plan global, regional sau național, Strategia este susceptibilă de revizuire și adaptare ulterioară în vederea îmbunătățirii și eficientizării politicilor în domeniul de securitate și apărare.

În temeiul art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 345/2003 privind apărarea națională, Strategia securității naționale este documentul de planificare strategică prin care se stabilesc interesele naționale fundamentale, obiectivele, prioritățile, riscurile și amenințările la adresa securității naționale, precum și direcțiile de acțiune în vederea consolidării rezilienței statului. Această strategie este elaborată și aprobată pentru o perioadă de 6 ani.

Concepția de comunicare strategică, aprobată pentru perioada 2024–2028, constituie un instrument de politici publice derivat din Strategia securității naționale și urmărește alinierea la bunele practici și la standardele existente la nivelul Uniunii Europene și al Consiliului Europei privind combaterea dezinformării.

Întrucât termenul actual de aplicabilitate al Concepției (2024–2028) este mai scurt decât cel al Strategiei securității naționale (2024–2030), implementarea măsurilor strategice din domeniul contracarare a dezinformării și manipulării informațiilor și ingerințelor străine, ar fi lipsită de un cadru conceptual și normativ actualizat. Aceasta ar afecta coerența și continuitatea politicilor de securitate națională, în contradicție cu principiile de bună guvernare, legalitate și eficiență administrativă prevăzute la art. 3 și art. 6 din Legea nr. 100/2017 privind actele

normative.

Totodată, prelungirea termenului nu implică modificarea conținutului Concepției, ci are caracter tehnic și funcțional, asigurând concordanța dintre documentele strategice interdependente, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 privind mecanismul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor publice, care stabilește necesitatea aliniamentului strategic între documentele de politici publice.

În concluzie, se propune prelungirea termenului de acțiune al Concepției până la 31 decembrie 2030, în vederea consolidării cadrului strategic național și asigurării eficienței instituționale în domeniul comunicării strategice și combaterii dezinformării.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu sunt

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului de modificare a Legii privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și modificarea unor acte normative, nr.242/2023, nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil

4.4. Impact social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impact asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu sunt aplicabile
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1 Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu se atestă
Proiectul este plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu se atestă
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și conform prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi expediat Guvernului Republicii Moldova și Centrului Național Anticorupție pentru avizare și expertizare.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu se atestă modificarea cadrului normativ existent
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul nu conține niciun aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Lilian CARP
deputat în Parlament

